

Kvalitativ intervju

Inledning

Syftet med den här studien var att undersöka hur programledaren Martin Timell uppfattades före och efter skandalerna om sexuella trakasserier i TV4s arbetsmiljö och vilken inverkan medierna har på detta. För att undersöka detta kommer följande frågeställning användas: Hur uppfattas Martin Timell av TV4:s tittare efter de avslöjade skandalerna om sexuella trakasserier på TV4s arbetsplats?

Teori

Den här studien använder främst nyhetsvärderingsteorin och dagordningsteorin. Dels har nyhetsvärderingen i den här studien tagit stöd i skandalteorin. För att förklara detta behöver först begreppet skandal definieras.

Skandalerna har länge varit populärt inom journalistiken. Nord (2015) menar att skandaler ofta har ett högre nyhetsvärde eftersom det avviker från normen, det vill säga vad som anses korrekt i samhället. Även olagliga handlingar kan uppfattas som skandaler, men också mindre förseelser som av samhället anses moraliskt fel. Skandaler uppstår genom tre faktorer menar Nord (2015) och refererar till en studie av Thompson (2000). Skandaler skapas dels genom mediernas ekonomiska behov, genom mediernas roll att avslöja maktmissbruk samt det sociala, det vill säga vad som är värt att rapportera om (Thompson, 2000). En skandal kan därför ses som något som är olagligt eller moraliskt fel samt begås av någon med makt eller inflytande.

Nyhetsvärderingsteorin handlar om vad som blir nyheter och vad som är värt att publicera. Ghersetti (2012) hävdar att det finns flera olika faktorer som avgör nyhetsvärdet. Sammanfattat brukar dessa vara elitcentrering, sensationellt, förenkling och närheten till konsumenten både kulturellt samt genom tid och avstånd.

Medierna är också med och skapar invånarnas bild av verkligheten. Medierna avbildar aldrig verkligheten som den är. De åsikter och den bilden av samhället som dess invånare får, bildas via

medierna. Detta kallas dagordningsteorin eller agenda setting. Ghersetti (2012) påpekar att de nyhetsurval och nyhetsvärderingar som medierna gör ligga till grund för invånarnas samhällsbild.

”På så vis påverkar medierna vad vi har åsikter om, vilka åsikter vi har, våra tolkningsramar och värderingar, och i förlängningen våra handlingar” (Ghersetti, 2012, s.210). Detta kan innebära att både dagordningsteorin och nyhetsvärderingsteorin är kopplade till varandra. Ghersetti (2012) lyfter fram att nyhetsvärderingen är en process i två dimensioner där det också handlar om hur nyheter presenteras. Utifrån dessa teorier kan det därmed vara intressant att undersöka hur människor uppfattar Martin Timell efter de avslöjanden som gjorts.

Metod

Den här studien använder sig av kvalitativa intervjuer. Kvalitativ intervju blev lämplig som metod eftersom studien avser att undersöka tv-tittarnas uppfattningar. Intervjuer blir lämpliga när forskaren vill ha färre men mer detaljerade och djupare svar och när forskaren inte är ute efter en representation (Larsson, 2010). I det här fallet hade också kunnat vara lämpligt med en kvantitativ enkätstudie för att istället få en bredare bild och ett sifferunderlag. Larsson (2010) poängterar att urvalet intervjupersoner, här efter kallade respondenter, skall representera rätt urval av det studien skall undersöka. Till skillnad från en kvantitativ studie bygger det inte på ett slumpmässigt urval (Larsson, 2010).

I intervjuerna valdes två respondenter ut för en intervju. Dessa kallades Alpha för person ett och Beta för person två. För studien blev det relevant att välja ut två personer som såg minst en nyhetssändning på TV4 om dagen. Att respondenterna såg minst en nyhetssändning användes för att avgränsa mängden personer att intervjua och för att de skall ha en uppfattning av TV4. Ytterligare en avgränsning gjordes genom att bara intervjua personer som bodde i Kalmar. Detta för att de ska ha liknande bakgrund och samma lokala nyhetsutbud.

För att hitta personer kontaktade jag först några vänners vänner. Den första var 21 år och för att få en bredare uppfattning valde jag att också kontakta en äldre person. Då kontaktade jag en tidigare arbetsplats och kollegor. Genom snöbollseffekten fick jag kontakt med en tidigare bekant som var villig att ställa upp. När kontakten togs med personerna ringde jag dem först och frågade om de var villiga att ställa upp i en mindre intervjustudie.

För att genomföra intervjuerna togs en intervjuguide med tre teman fram. Inledning, presentera vad studien går ut på. Informera respondenten att samtalet spelas in samt hur de kommer bli anonyma i studien. De tre teman blev följande.

Hur uppfattar du Martin Timell efter de avslöjade skandalerna om trakasserier? Vad tyckte du om honom som person/programledare innan avslöjanden? (följdfråga)

Anser du att din bild av Martin Timell har förändrats efter de publicerade/avslöjande uppgifterna? Hur upplever du att medierna/tidningar/tv-inslag har förändrat din bild av Martin Timell? (Eller andra liknande fall?) Kan du ge ett exempel? (följdfråga) eller Varför tror du det är så? (följdfråga).

När anser du att det är rätt att publicera namn på folk? Anser du det viktigare för folket att personer med högre status/makt avslöjas?

Avsluta studien genom att tacka respondenten för dess medverkan.

Analys

Som dagordningsteorin bevisar är medierna med och skapar medborgarnas bild av verkligheten. Studien som gjorts visar att båda respondenternas bild av Martin Timell har förändrats efter avslöjanden. Intervjuerna kommer nu presenteras efter de tre olika teman.

Tema ett handlar om hur de två respondenterna uppfattar Martin Timell före och efter de publicerade skandalerna. Här var både Alpha och Beta överens. Båda två anser att medierna har skapat en skandal. Både Alpha och Beta kopplar sina resonemang till MeToo-rörelsen.

”Jag tycker att MeToo har uppmärksammat trakasserier mer än tidigare” (Alpha). Beta tycker inte sin bild har förändrats lika mycket som Alphas, på grund av att Beta sällan har följt de program som Timell har medverkat i.

” Har inte följt hans program på TV, så har inte så stor bild” (Beta). Det går att se kopplingar till dagordningsteorin i det som båda personer säger vilket också visar sig igen i tema två.

Det andra temat analyserar hur respondenterna anser att deras bild av Martin Timell har förändrats genom medierna med utgångspunkt ur dagordningsteorin. Alpha menar att dess bild av Timell förändrats. Beta upplever att dess bild inte har förändrats på samma sätt men precis som Alpha poängterar de att det medierna rapporterar om är det människor tänker på mest. Som

dagordningsteorin antyder bidrar medierna till invånarnas uppfattning av omvärlden (Ghersetti, 2012).

Tema tre undersöker hur respondenterna tänker kring etiken utifrån nyhetsvärderingsteorin. Ghersetti (2012) menar att nyhetsvärdet beror bland annat elitcentrering, det vill säga att personer med makt får utstå mer kritik. Beta säger att han anser att namn kan publiceras om det är intressant. Alpha är mer öppnare i sina resonemang och tycker att namn alltid ska publiceras när det är kända personer.

”Jag tycker alltid man kan publicera namn (...) det kan kännas som tidningar skyddar folk.” (Alpha). Resultatet visar att båda respondenterna är överens om att namnpublicering är viktigt för nyheter och när det gäller elitpersoner. Ghersetti (2012) menar att nyheter ofta är elitcentrerade och därmed kan en offentlig person behöva mottaga mer kritik än en privatperson.

Avslutande reflektion

Den kvalitativa intervjun som metod ger mer nyanserade och djupare svar. De intervjuer som gjordes för denna studien var endast två, vilket innebär att det ger ett mindre underlag för analys.

Etiken kring de två intervjuer som gjorts ser jag som mycket viktig. Trost (2010) menar att etiken bör tänkas igenom noggrant innan intervjun genomförs. Därmed att informera respondenten om hur intervjun utförs, att respondenten är anonym och hur detta genomförs samt att berätta att jag kommer spela in samtalet.

Rent tekniskt blev konversationen med Alpha lite svårare. Dels för att den gjordes i en kontorsmiljö med bakgrundsljud, samt också tidsmässigt. Med Beta blev samtalet enklare eftersom den gjordes kvällstid.

Fördelarna med kvalitativa intervjuer är att lockar fram djupare svar och skapar samband. Till skillnad från den kvantitativa enkätundersökningen hjälper den kvalitativa intervjun till med utförligare svar som också är lättare att få utvecklade genom följdfrågor.

En nackdel med den kvalitativa intervjun är att den grundar sig respondentens personliga åsikter, både politiska eller kulturella (Trost, 2010). Detta kan vara en anledning till varför forskaren inte skall intervjua någon den känner väl. Det kan lätt bli en personlig stämning mellan både respondent och forskaren (Larsson, 2010). Därför är urvalet av respondenter är viktigt för en kvalitativ studie.

Referenser

Ghersetti, Marina (2012). Journalistikens nyhetsvärdering. I Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red.). *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur. ss. 205-232.

Larsson, Larsåke (2010). Intervjuer. I Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red.). *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur. ss. 53-86.

Nord, Lars (2015). Journalistiska drev och skandaljournalistik. I Karlsson, Michael & Strömbäck, Jesper (red.). *Handbok i journalistikforskning*. Lund: Studentlitteratur. ss. 319-334

Thompson, John B. (2000). *Political Scandal. Power Visibility in the Media Age*. Cambridge: Polity.

Trost, Jan (2010) *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.

Bilagor

Konversationer i denaturaliserat format.

Intervjuperson 1: Alpha, Ålder 42.

Forskare: Som jag nämnde när jag ringde handlar den här studien om hur du uppfattar att medierna påverkar din bild av Martin Timell? Så jag börjar med en gång. Hur uppfattar du Martin Timell efter den senaste veckans avslöjade skandalerna om trakasserier?

Alpha: Jag tycker det är hemskt. Man vill tro väl om folk som är offentliga, men detta visar att det inte alltid går. Det blir nya skandaler.

Forskare: Varför tror du man uppmärksammar detta just nu?

Alpha: Frågan om trakasserier har blivit större och viktigare tror jag. Men också MeToo-rörelsen tror jag har gjort folk mer uppmärksammade på vad som egentligen pågår.

Forskare: Vad tyckte du om Timell som programledare innan avslöjanden?

Alpha: Han verkade kunnig och duktig i vad han gjorde, så man tänker ju inte att något sånt här skulle hända.

Forskare: När anser du att det är rätt att publicera namn på folk i tidningar eller TV?

Alpha: Jag tycker tidningarna alltid ska göra det. Offentliga personer ska man kunna lita på. Det känns fel när... det kan kännas som tidningar annars skyddar folk.

Forskare: Hur då skyddar?

Alpha: Att de inte vill avslöja namn, för de är rädda att bli anmäla eller kritiserade.

Forskare: Anser du att din bild av Martin Timell eller andra liknande fall har förändrats efter de publicerade uppgifterna?

Alpha: Det tycker jag de har. Det är ändå inget man går och tänker på till vardagen och nu får man veta det. Och media bidrar till vad man tänker på för tillfället.

Forskare: På vilket sätt upplever du att de senaste TV-inslagen har förändrat din bild av Martin Timell eller andra liknande fall?

Alpha: Jag upplever alltid att media skapar min bild av saker. Men vad media prioriterar är ofta det man går och tänker på mer. Med fallet Martin Timell tycker jag helt klart att det är media som skapar min bild.

Forskare: Då får jag tacka så mycket. Då har jag fått veta det jag behöver. Tack så mycket för din medverkan.

Intervjuperson 2: Beta, Ålder 21.

Forskare: Det här är en intervjustudie om hur TV4s tittare uppfattar Martin Timell som person efter de avslöjade skandalerna som jag nämnde tidigare. Fråga ett, Hur uppfattar du Martin Timell efter de avslöjade skandalerna om trakasserier?

Beta: Jag har inte tidigare haft så mycket erfarenhet eller bild av honom. Har inte följt hans program på TV. Men av vad jag hört så är folk mer aktiva att kritisera andra just nu.

Forskare: Varför tror du det är så?

Beta: Alltså, det är så mycket just med trakasserier och pride och metoo-rörelser som jag tror väcker de här frågorna. Folk blir mer medvetna och det är ju bra.

Forskare: Vad tyckte du om Timell som person innan avslöjanden?

Beta: Jag har ju inte sett så mycket Äntligen hemma och det andra, men han verkade bra.

Forskare: Hur då?

Beta: Alltså en person på tv. Har man hamnat där så borde man väl vara bra på det man gör.

Forskare: Anser du att din bild av honom har förändrats efter de avslöjade uppgifterna?

Beta: Ja, det är svårt att säga. Men ja, alltså en ny bild har man ju fått. Precis som allt annat som händer och media rapporterar om.

Forskare: Hur upplever du de nyheter du har tagit del av har förändrat din bild?

Beta: Ja, det beror ju mycket på vad som publiceras och... det beror väl lite på deras nyhetsurval också. Hade de inte pratat så mycket om det och istället valt något annat så blir det ju det man tänker på istället.

Forskare: När anser du att det är rätt att publicera namn på folk?

Beta: Ja.. det svårt att säga, men, Offentliga personer borde man publicera namn på.

Forskare: Varför tycker du det?

Beta: De ska man ju lita på... att de gör det som förväntas av dem. Vissa kända personer kan också vara förebilder för barn och andra. Jag tänker om det hade varit min förebild. Så media har ett ansvar här tycker jag.

Forskare: Ja, men då får jag tacka så mycket. Det var alla frågor jag hade. Tack så mycket för din medverkan.